

Larix, karakteristieke vererver

In 1996 stond de nieuw aangetreden hengstenkeuringscommissie bestaande uit Henk van Dieren (voorzitter), Piet Lelieveld en Janus Plaisier voor het eerst samen in de baan. Zij hadden zich een doel gesteld. Henk van Dieren zei destijds: 'Over een jaar of tien moet er duidelijk vooruitgang zijn geboekt en dit bereik je alleen met de absolute top.' Er werd dan ook zeer streng geselecteerd, strenger dan de tuigpaardfokkerij gewend was. Na het verrichtingsonderzoek werden slechts twee driejarigen ingeschreven, maar wel twee hengsten die als cracks omschreven werden: Larix en Lorton. In dit artikel besteden we aandacht aan de keurhengst Larix, een karakteristieke vererver van tuigpaardeigenschappen zoals front, houding, zweefmoment, actie en met name achterbeengebruik.

Larix

Jacob Melissen

Jacob Melissen

JM

De te vroeg overleden goedgekeurde hengst Roy M (v.Larix) van de HBC Stal heeft niet alleen zelf best gepresteerd, maar leverde ook diverse zeer goede concourspaarden.

Larix van de HBC Stal en Jan Poppen werd op 2 april 1993 geboren in de stallen van de inmiddels overleden Arjen Meijerhof uit Opende. De vos is een zoon van de invloedrijke preferente Fabricius en de keur preferente Harola (Wouter uit Varola keur preferent van Mineraal). Na het overlijden van Arjen Meijerhof werden de paarden verkocht omdat er geen opvolgers waren, zijn weduwe weet er echter nog veel over te vertellen. "Mijn man is de stam waaruit Larix komt begonnen met Varola. Ons eerste paard was ook een merrie uit deze stam, dat was haar halfzus Parola, een dochter van Jonkheer. Varola hebben we volop voor de fokkerij ingezet terwijl Parola weer verkocht werd. We woonden destijds op Graft en kochten Varola van de fokker Cees Klinkhamer die bij ons in het dorp woonde." Harola draagt de predikaten keur en preferent. In handen van zijn fokker behaalde Harola in de IBOP het mooie resultaat van 88 punten. "Larix was het eerste veulen van Harola en mijn man had wel meteen door dat het een heel goed veulen was. Hij werd dan ook vrij makkelijk geselecteerd voor de veulenteiling van de Nationale Tuigpaardendag", aldus mevrouw Meijerhof. Toch werd Harola dat jaar nog verkocht.

Louwe Egbert Komry uit Doezum kende de merrie Harola goed omdat hij voor de paardenverzekering ook bij Meijerhof kwam. "Ik zocht een goede merrie en van Meijerhof begreep ik dat hij Harola wel wilde verkopen. De merrie was wel aan de prijs maar ik heb er nooit spijt van gehad. Larix was een apart veulen, vandaar dat ik ook diverse

keren Fabricius heb gebruikt. Ik heb daarna ook nog wel andere hengsten gebruikt maar de combinatie met Fabricius was de beste. Ik heb die veulens altijd goed kunnen verkopen." Van Fabricius bracht Harola behalve Larix de stermerries Parola van E. de Vries uit Beetsterzwaag en Rola van J. Storteboom uit Doezum. Op basis van de eerste drie nakomelingen van Fabricius werd Harola preferent verklaard. Harola bracht verder nog een hengst van Fabricius, de stermerrie Tarola (v.Milano) van J. Boonstra uit Wijnjewoude, hengsten van Renovo en Orlando en een merrie van

Geen Veerstra

KWPN-hengst Reflex M (v.Larix) zoals hij iedere keer de herten weet te stelen. Showend aan de hand!

Marvel. De merrie van Marvel werd in 2003 geboren en is de laatst geregistreerde nakomeling van Harola. "Harola was daarna moeilijk drachtig te krijgen. We hebben van alles geprobeerd, ook via natuurlijke dekking met een niet goedgekeurde hengst

René van der Kull

De weg naar goedkeuring was voor Tendens HBC een lange en de fokkerijcarrière slechts kort. De eigen prestaties zijn echter zeer opvallend: kampioen Nationale Tuigpaardendag, kampioen Hengstenkeuring, kampioen FSP en kampioen vierjarigen.

Jacob Meijssen

In 2002 en 2003 werd Piantha (v.Larix) van Hilbert Baks NMK-kampioen bij de keur- en elitemerries op de Nationale Tuigpaardendag.

maar het wilde niet meer lukken, ook dit jaar niet. Ze is nog hartstikke fit maar het wil gewoon niet meer. Ik heb nog wel een halfzus van Harola en deze Marola (v.Indurain) is nu wel weer drachtig. Mijn zwager Bouke Hoeksema uit Grootegast heeft de merrie laten dekken door Patijn en het veulen is volgend jaar van hem. Komry heeft zelf geen nafok meer van Harola en Marola. "Ik ben inmiddels 75 jaar en hou het bij deze merries. Ik vindt het wel mooi dat Marola weer drachtig is."

Bij de goedkeuring van Larix werd het volgende moederrapport opgesteld: 'Harola is tuigtypisch en doet iets beknopt aan. Het hoofd is goed gevormd en heeft voldoende ras. De nek kon wat meer lengte hebben. De hals is wat recht en vertoont onderhals. De schoft is goed ontwikkeld. De schouder is voldoende schuin gelegen. De rug is week maar de lendenen zijn sterk aangesloten. De croupe kon wat meer lengte hebben. De schenkel is net voldoende bespied. Het voorbeen is wat kort en onderstandig en mist wat bot. Het achterbeen is iets steil gesteld. De voeten zijn goed gevormd. Lang gekoot. Het beenwerk is hard en droog. Stap ruim en veerkrachtig. Draf heeft veel ruimte en knieactie. Treedt best op, gaat in balans. Stokmaat: 162.0 cm.'

De grootmoeder van Larix is Varola (Mineraal uit Larola keur preferent prestatie van Floregon). Ze is op 22-jarige leeftijd gestor-

ven en bracht bij de familie Meijerhof in totaal elf veulens, de bekendste is de keurmerrie Larola. In 1993, het geboortjaar van Larix, werd nog een beste nakomeling van Fabricius in de stallen van Meijerhof geboren. Als driejarige werd Larola kampioen van de CK Groningen en reservekampioen op de UTV. Larola, die nu is geregistreerd op naam van Stal Tochtzicht uit Doezum, bracht onder meer Tasman (v.Harald). Tasman werd in 2000 kampioen van de

René van der Kuil

De langgelijnde Platoon (v.Larix) is het toppaard van Stal Raeven. Hij heeft ook een aantal jaren goed gepresteerd in het span naast Nulandos (v.Renovo).

Vererving

Inspecteur tuigpaarden Piet Lelieveld:

"Wanneer je kijkt naar de exterieurvererving van Larix dan vallen een aantal dingen op. Zeer sterk is de vererving van de bewegingskenmerken. De Larix'en beschikken over veel houding, een lang zweefmoment, veel actie in het voorbeen en een zeer krachtig achterbeen. Ook is er sprake van een duidelijk rechthoeksmodel en beschikken ze over lengte in het kruis. Aspecten die we overigens bij de beoordeling van zijn eerste jaargang veulens ook al zagen. Verder valt nog de ruime stap op en de hoge verzenen, dit in combinatie met smalle voeten. Iets wat we meer zien bij de nafok van Fabricius. Het verloop van de lendenen is enigszins strak. Qua fokwaarden exterieur (107) en beweging (113) behoort Larix echt bij de top."

Nationale Veulenkeuring en is door Stal Van der Kolk in het enkel- en tweespan en realiseerde een bescheiden aantal winstpunten. Dit jaar bracht ze een hengstveulen van Patijn.

Overgrootmoeder Larola keur preferent prestatie (Floregon uit Harole van Oregon) werd als veulen door Cees Klinkhamer aangeschaft van Jan Maars Nierop. De zwarte bleek een beste fokmerrie en op basis van de sportprestaties van Tonnie (v.Mineraal), een volle broer van Varola,

René van der Kuil

Teus Jan van t'Klooster heeft aan Larix-dochter Sarianne een hele betrouwbare en beste concoursmerrie.

Warrior (v.Proloog) en Zarola keur (v.Proloog) behaalde ze het predikaat prestatie. De grootmoeder van Harole (v.Oregon) is de Graaf van Wittensteindochter Sjaan II en deze merrie kunnen we zien als de stammoeder van de tuigpaardenlijn van deze merriestam. Uit deze merriestam komen de Sgldt-hengsten Domino (v.Zenith), Ivar (v.Akino) en Maarschalk (v.Graaf van Wittenstein). Maarschalk was een volle broer van Sjaan II en Domino was een dochter van Sjaan II. Ook de rijpaardhengst Valdez (v.Houston) en de tuigpaardhengsten Donau (v.Wouter), Jackpot (v.Exponent) en de in Amerika goedgekeurde Horal (v.Balmoral) is verwant. Opvallend is ook de tak van deze merrielij die de Larix-dochter Piantha heeft opgeleverd. Deze fraaie keurmerrie was in 2002 en 2003 op de Nationale Tuigpaardendag kampioen bij de keur- en elitemerries. Ze is ook in tuig uitgebracht net als grootmoeder Hiantha keur preferent (v.Renovo) en diens volle broer Hassan, meervoudig kampioen Taveno. Diantha, Eriantha en Niantha zijn succesvolle volle zusters van Hiantha. Diantha draagt de predikaten keur en preferent en was in 1988 en 1990 nationaal kampioen. Ze is tevens de grootmoeder van de beste concoursmerrie Tiantha J (v.Manno) van Dion Jilesen. De keur preferente Eriantha is de moeder van de goedgekeurde hengst Jackpot (v.Exponent). De hengstenkeuring 2008 was bijzonder succesvol voor deze merrielij. Behalve de aanwijzing voor het

verrichtingsonderzoek van Aureool (v.Saffraan), de halfbroer van de aangewezen hengst en concourspaard Winkler Prins, leverde ook Niantha een aangewezen hengst. Deze Alfred V (v.Manno) werd zelfs vierde in de kampioenskeuring. Beide hengsten kunnen komend voorjaar via de herkansing wederom een ticket voor het verrichtingsonderzoek verdienen. Kijken we naar de hengsten in de pedigree van Larix dan zien we als eerste de combi-

natie van de preferente hengst Fabricius (Renovo x Proloog) en de keurhengst Wouter (Proloog x Hoogheid). Fabricius presteerde zelf heel best en is in de fokkerij een Stempelhengst gebleken. Wouter was in zijn tijd de best fokkende klassiek gefokte hengst. Larix is overigens ingeteeld op de preferente Proloog, vader Fabricius is een kleinzoon van Proloog en moeder Harola is een kleindochter van deze Hoogheid-zoon. Verderop in de afstamming komen we Mineraal, Floregon en Oregon tegen. 'Keizer' Oregon, de stamvader van de tuigpaarden behoeft geen nadere toelichting. Mineraal en Floregon hebben echter niet opvallend gefokt.

Eigen prestaties

Larix kwam via de veulenvailing van de Nationale Tuigpaardendag in handen van Jan Poppen en Jan Schep, groeide voorspoedig op en kwam als tweejarige onder de hoede van Trudy Opgenoort. Op de Nationale Tuigpaardendag werd hij reservekampioen bij de tweejarige hengsten. Trudy hield Larix op stal en tijdens de Hengstenkeuring in Den Bosch was het dan wel raak. Larix draafde als uit het boekje naast Trudy Opgenoort en na een felle strijd met Lorton werd Larix uitgeroepen tot kampioen. In de strijd om de beste draf moest Larix overigens wel genoegen nemen met

Eén van de meest opvallende nakomelingen van Larix loopt in Amerika, Ulysses R. Op de foto wordt hij gereden door Clarke Vesty.

Shurt Vesty

de tweede plaats achter Lorton. De nieuwe hengstenkeuringscommissie selecteerde vervolgens scherp in Ermelo. Na de tussenbeoordeling waren alleen de kemp-hanen van Den Bosch, Larix en Lorton, nog over en die liepen regelrecht naar hun stamboekinschrijving. Henk van Dieren: "We wilden alleen hengsten inschrijven waarvan we de verwachting hadden dat ze op termijn ook zelf op ereklasse-niveau zouden kunnen presteren." Larix behaalde fraaie cijfers in het verrichtingsonderzoek. Met een 8 voor de houding, het zweefmoment, de actie van het voorbeen en de looplust, een 8,5 voor het algemene beeld en zelfs een 9 voor het gebruik van het achterbeen werd hij in het stamboek ingeschreven. Hij kreeg de kwalificatie 'zeer veel aanleg als tuigpaard' mee.

Bij Larix viel altijd het fantastische gebruik van het achterbeen op, iets wat later ook bij zijn nafok sterk naar voren kwam. Bij inschrijving in het stamboek was daarover het volgende te lezen in 'In de Strengen': 'Larix is de kampioen van de draagkracht, van het zich dragen. Elke klap van het achterbeen is raak en met zoveel power in de achterwielaandrijving heeft de Fabricius-zoon er totaal geen moeite mee om een schitterende houding aan te nemen. Zoals het hem ook geen enkele moeite kost om de regelmaat te onderhouden.'

In handen van Henk Hammers won Larix in 1997 de hengstencompetitie. Hij is daarna echter niet veel meer uitgebracht. Henk Hammers: "We hadden in die tijd ons bedrijf nog niet zo ingericht als nu. We stelden zelf geen hengsten ter dekking, ze werden allemaal verhuurd en dan is het moeilijker om de paarden volop in de sport uit te brengen. Nu gaat dat een stuk makkelijker."

Nafok

Larix heeft sinds zijn goedkeuring in 1996 tot en met 2008 in totaal 658 merries gedekt wat resulteerde in 261 geregistreerde hengstveulens en 232 geregistreerde merrieveulens. De meeste dekseizoenen bracht hij door bij Henk Wilting maar ook bij Lauw van Vliet en Marcel van Bruggen heeft hij de fokkerij gediend. Tot en met 2005 dekte Larix gemiddeld zo tussen de 50 en 80 merries. De laatste paar jaar loopt de belangstelling voor de keurhengst echter iets terug. Van Larix kregen tot nu toe negen zonen

Vanwege zijn goede prestaties in de grote limiet mocht Vlam (v.Larix) met Marcel Leusink afgelopen seizoen deelnemen aan het kampioenschap open klasse Categorie 3 Midden. Het werd de fraaie vierde plaats.

Zabrina HBC (v.Larix) won dit jaar met Henk Hammers haar rubriek op de Nationale Tuigpaardendag.

het predikaat ster, 13 mochten er naar de tweede bezichtiging en acht werden er aangewezen voor het verrichtingsonderzoek waarvan er drie de stamboekinschrijving haalden, Reflex M (mv. Fortissimo), Roy M (mv. Navigator) en Tendens HBC (mv. Renovo). Zowel Reflex M als Tendens HBC waren kampioen van hun jaargang in Den Bosch en traden daarmee in de voetsporen van hun vader. Overigens werden zowel Reflex M als Tendens HBC na het tonen van veulens op wacht gezet. Reflex M revancheerde zich echter via zijn

nafok en werd in 2007 weer tot de fokkerij toegelaten. Via Reflex M en Roy M is de invloed van Larix als grootvader dus ook aanwezig in fokkerij en sport. Reflex M leverde onder andere de goedgekeurde hengst Whiskey HBC, de elitemerrie Veldroos van J. Witlox en succesvolle concourspaarden als Vlo, kampioen vierjarigen 2006, en Wednesday, beide van Uilke Haarsma. Roy M, die op jonge leeftijd stierf en nog via diepvriessperma beschikbaar is, is vader van de onlangs aan Mieke van Tergouw voor de mensport

verkochte goedgekeurde hengst Wodka HBC, de reservekampioen fokmerries 2008 Welmoed en de opvallende vierjarige Zimon, kampioen vierjarige 2008, van de HBC Stal en Zo Mooi, reservekampioen vierjarigen, van de familie Muggen. Overigens is Larix ook de grootvader van Wizkid's Gonda van Ritsema Sierbestrating. Deze Patijn-dochter is gefokt uit een dochter van Larix. Wizkid's Gonda wordt uitgebracht door Stal Mekkes, vorig jaar won ze de competitie éénspannen en dit jaar naast Ultima (v.Patijn) de competitie tweespannen.

Tot en met 2008 werden 95 merries in het stamboek ingeschreven, 43 behaalden het predikaat ster (45%) en van Larix staan negen keurmerries geregistreerd: Panderoose (mv.Cambridge Cole) van fokker H. Meijering, Piantha (mv.Renovo) van fokker H. Baks, Pauline (mv.Cambridge Cole) van fokker J.G. van de Bunt en Maatschap De Jong/Bosch, Saline (mv.Cambridge Cole) van fokker H. Meijering en mw. S. Koek-Maassen, Sarianne (mv.Fabricius) van fokker J. Meijers en A.J. van 't Klooster, Ulisha (mv.Batello) van fokker H. Edelijin en de HBC Stal, Uraya (mv.Cambridge Cole) van fokker J.J. Kroes, Zabrina HBC (mv.Renovo) van en gefokt door de HBC Stal, Zilver schoon (mv.Waterman) van fokker F.H. Dijkman en J.G. Lokhorst, Zonnalya (mv.Milano) van fokker J.G. Lokhorst. Inmiddels kennen we ook twee elitedochters van Larix, Seronica (mv.Waterman) van fokkers B.H. en M. Beugels-De Jong en C.A. Braam en Winnetou (mv.Jonker) van fokker W. Blok-

Ga Venstris

De meest succesvolle merrie in tuig is de elite sportmerrie Seronica van C.A. Braam. Dit jaar werd ze uitgebracht door Marcel van Bruggen.

land en G. Bonenstroo. De elitemerrie Seronica is ook een succesvolle concoursmerrie, ze heeft meer dan 100 winstpunten en dat is goed voor het predikaat sport. Tweevoudig NMK-kampioene is Piantha van fokker H. Baks. In 2002 en 2003 was deze deftige bruine nationaal kampioen keur- en elitemerries. Overigens is Piantha bijzonder gefokt, niet alleen vader Larix gaat terug op Sjaan II maar ook de merrielijn gaat hierop terug, zoals eerder vermeld. Met een fokwaarde van 141 (83%) laat Larix zien nog steeds in staat te zijn om een positieve bijdrage qua sportvererving te leveren. Er zijn ruim 50 nakomelingen in de sport uitgebracht. De meest opvallende zijn Platoon (mv.Renovo)

van Etienne Raeven, Radix (mv.Fabricius), onder andere uitgebracht door Stal Jordans en Stal Kleinsman, Raymond (mv.Fortissimo) van Hennie Harink, Tendens HBC (mv.Renovo), Van Bon (mv.Renovo) van Thijs Blankendaal, Vlam (mv.Renovo) van Marcel Leusink, Zabrina HBC en Zwieber (mv.Cambridge Cole) van De Gooijer. In het rijtje van toppaarden mag Ulysses R (mv.Renovo) zeker niet ontbreken. Deze Larix-zoon werd in Amerika geboren en won in handen van Clarke Vesty diverse jaren op meer dan spectaculaire wijze rubrieken in tuig.

Larix wordt volgend jaar 16 jaar oud, de dekaantallen lopen de laatste jaren terug. De vraag is dan ook of de rol van deze keurhengst, zoon van de zeer invloedrijke Fabricius, is uitgespeeld. Larix heeft nooit over de 100 merries per seizoen gedekt. Dat kwam met name ook omdat een jaar na Larix zijn halfbroer Manno in het stamboek werd ingeschreven. Manno, die inmiddels ook keur is verklaard, was de meerdere van Larix in sport en fokkerij. Henk Hammers: "Larix heeft zeker last gehad van Manno en we zien ook dat fokkers graag jonge hengsten gebruiken. Dan is het wel logisch dat de belangstelling voor een wat oudere hengst terugloopt. Maar als je naar de vererving van Larix kijkt dan zou hij best nog wel een bijdrage kunnen leveren. Zeker met dochters van Cambridge Cole en Renovo, die combinatie heeft de meest opvallende producten opgeleverd. Hij kan in de moederlijn wel wat bloed gebruiken."

René van der Kuil

Erik de Gooijer eindigde dit seizoen met Zwieber (v.Larix) als derde in de competitie Categorie 23 Midden.